
Važna pobjeda civilnog društva u odbrani prava na slobodan pristup informacijama od javnog značaja

Datum
jul. '19.
04.

Organizacije civilnog društva i mediji imaju mogućnost da kao pravna lica podnose zahteve za pokretanje prekršajnog postupka u slučajevima kada im je povređeno pravo na slobodan pristup informacijama od javnog značaja, odlučio je Prekršajni apelacioni sud. Ovim tumačenjem stavljena je tačka na dilemu zbog koje su prekršajni sudovi odbacivali desetine zahteva udruženja građana širom Srbije.

Na Drugoj sednici svih sudija Prekršajnog apelacionog suda, održanoj 1. jula 2019. godine, usvojeno je pravno shvatanje:

„Udruženje građana i, uopšte, pravno lice kao tražilac informacija uvek su ovlašćeni da ponesu zahtev za pokretanje prekršajnog postupka po Zakonu o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja i nisu uslovljeni dokazivanjem svojstva oštećenog u smislu odredbe člana 126. stav 1. Zakona o prekršajima.“

Dosadašnja praksa prekršajnih sudova u ovoj oblasti bila je neujednačena. Zakon ovlašćuje oštećeno lice da pokrene prekršajni postupak, ali u praksi se javila dilema da li oštećeni može da bude i pravno lice i da li mora da dokazuje da mu je uskraćivanjem informacija od javnog značaja povređeno ili ugroženo imovinsko pravo. Postavljanjem ovog uslova, pojedini prekršajni sudovi odbacivali su pravo organizacija civilnog društva da pokrenu prekršajni postupak. Najviše rešenja o odbačaju zahteva za pokretanje prekršajnog postupka doneo je Prekršajni sud u Beogradu, čije je odluke, po pravilu, potvrđivao Prekršajni apelacioni sud. S druge strane, Odeljenje Prekršajnog apelacionog suda u Novom Sadu zauzelo je suprotan stav u nekoliko slučajeva i zaključilo da svojstvo oštećenog lica imaju i pravna lica na osnovu Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja.

Ovaj stav u skladu je i sa praksom Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu, koji je u presudi slučaja Inicijativa mladih za ljudska prava protiv Srbije 2013. godine priznao aktivnu procesnu legitimaciju organizaciji civilnog društva čije je pravo na informacije povređeno. Sud u Strazburu zauzeo je stav da organizacije civilnog društva umešane u pitanja od javnog interesa igraju „ulogu javnog čuvara slične važnosti kao što je štampa“.

Ekološko udruženje „Da sačuvamo Vojvodinu“ iz Tovariševa (DSV), Ekološki pokret Odžaka (EPO) i Centar za vladavinu prava iz Beograda izborili su se za ovo pozitivno autoritativno tumačenje Zakona nakon tri godine. Ovim udruženjima odbačeno je na desetine zahteva za pokretanje prekršajnih postupaka podnetih protiv odgovornih lica u organima vlasti sa obrazloženjem da je zahtev podnet od strane neovlašćenog podnosioca.

Organizacije civilnog društva i mediji sada su u mogućnosti da podnesu zahtev za pokretanje prekršajnog postupka u slučajevima kada im je povređeno pravo na slobodan pristup informacijama od javnog značaja, pozivajući se na pravno shvatanje koje je Prekršajni apelacioni sud usvojio 1. jula 2019. godine.